

Bibliotekspolitik

for Hørsholm Kommune

Bibliotekspolitiske målsætninger

Vi har et velfungerende og vellidt bibliotek, men det kan blive meget bedre. Hørsholm Bibliotek vil spille en central rolle i Hørsholm Kommune og være et aktiv for borgerne og kommunen. Biblioteket vil gøre en forskel for borgerne og bidrage som samfunds- og kulturaktør i lokalsamfundet ved at stille rammer, indhold, aktiviteter og ekspertise til rådighed.

De bibliotekspolitiske fokusområder de kommende år er centreret omkring fem punkter:

1. Brug biblioteket, det er dit!

Alle skal have lige mulighed for adgang til viden, samvær, litteratur, oplevelser på biblioteket og livslang læring. Velfærdssamfundet stiller dette til rådighed via biblioteket og bibliotekets ekspertise.

Handlinger:

- Skabe relevans omkring bibliotekets nytteværdi
- Skabe gode rammer for biblioteksvirksomhed
- Biblioteket som møde-, være- og oplevelsessted
- Gratis-princippet skal bruges
- Det uforpligtende og uformelle aspekt skal udspilles og anvendes

2. Borgerne er i centrum!

Det vigtigste aktiv er borgerne, derfor skal vi kende dem og vores tilbud skal være relevante og vedkommende.

Handlinger:

- Brugerfokuseret udvikling
- Fokusgrupper incl. børn og unge
- Åben dialog og kommunikation f.eks. blog, nyhedsbrev, chat
- Være meget bevidste om differentierede behov
- Vi servicerer borgerne med lokal information

3. Vi vil stå for kvalitet, alsidighed og aktualitet!

Vores udbud og tilbud skal spænde fra underholdning til debatskabende og tankevækkende oplevelser.

Handlinger:

- Overraskende formidlingstilbud og aktuelle temaer
- Flere "live-arrangementer" for flere målgrupper
- Aktiv formidlingsindsats overfor børn og unge
- Modernisere materialebestanden

4. Vi vil udbrede kendskabet til og brugen af biblioteket!

Vi vil i "superligaen" af danske biblioteker, være et attraktivt kulturtilbud og gøre borgerne til superbrugere af information og viden.

Handlinger:

- Mere aggressiv, målrettet og effektiv markedsføring
- Flere "Sådan bruger du Biblioteket" kurser
- Oplevelsesorienteret og brugervenlig indretning

- Flere kampagner
- Nytænkning af hjemmesiden og dens indhold med fokus på interaktivitet og brugervenlighed
- Udarbejde kommunikationsstrategi og -plan
- Fælles kommunikativt fodslag hos personalet

5. Vi vil samarbejde og servicere!

Vi vil arbejde tæt sammen med kommunens skoler, institutioner og øvrige samarbejdspartnere - være servicebevidste i alt hvad vi gør.

Handlinger:

- Tæt samarbejde med skolerne omkring faglig udfoldelse på biblioteket
- Tæt samarbejde med Trommen og Musikskolen
- Samarbejde på tværs med kommunens institutioner
- Leverer "ud-af-huset" ydelser overfor institutioner og samarbejdspartnere
- Være opsøgende og facilitere vores ekspertiser
- Være informationstedet i kommunen
- Evt. huse turistinformationen

Baggrund for bibliotekspolitikken

Formål

Formålet med denne politik er at afsætte pejlemærker for udviklingen af biblioteksvirksomheden i Hørsholm Kommune i de kommende år.¹

Borgerundersøgelse fra 2006, Unge-fokusgruppesnak fra 2008 samt Borgerpanelundersøgelsen fra 2008 giver alle bud på behov og forventninger til brug af biblioteket, Kulturhus Trommen og midtbyens kulturelle tilbud og aktiviteter fra byens borgere.

Biblioteksloven har kun få krav for biblioteksvirksomhed. Derfor er det vigtigt at have en bibliotekspolitik, som styringsredskab for bibliotekets udvikling og så det er synligt hvad man kan forvente sig af Hørsholm Bibliotek nu og i fremtiden. I 2000 blev biblioteksbegrebet og biblioteksvirksomheden udvidet på en række områder, bl.a. blev de elektroniske medier sidestillet med de trykte materialer. Udvidelsen har stor betydning for strategi og drift og markerer et vigtigt skridt for bibliotekets betydning og virke for brugerne.

Bibliotekets mangfoldige virke

Biblioteket udgør en hjørnesten i kommunens demokratiske, kulturelle og sociale liv. Funktionerne og opgaverne er mange:

- Samlingssted alment og for læsegrupper, foreninger, mødevirksomhed
- Lektiehjælp

¹I overensstemmelse med Kommunalbestyrelsens strategi på kultur- og fritidsområdet. "Kommunalbestyrelsen finder, at det er godt at bo i en by med et varieret kultur- og fritidsliv af høj kvalitet og i stadig udvikling. Kommunalbestyrelsen ønsker at kunne tilbyde aktiviteter, hvor borgere i alle aldre kan dyrke og udfolde deres talenter, og Hørsholm Kommune prioriterer at stille rammer til rådighed for udfoldelserne." Hørsholm Kommunes Kulturpolitik.

- Låne bøger til studiet, til højtlesning, til ferie og til hverdag – til underholdning, overblik og fordybelse
- Inspiration til læsning, oplevelser, gøremål, aktiv deltagelse i debat mm
- Lytte og låne musik
- Anvende og låne a/v materialer som lydbøger, film, mp3
- Internetadgang
- Undervisning i at bruge Internettet og elektroniske kilder/materialer
- Opleve foredragsholdere
- Formidling og udfordringer omkring spil, lærerige lege, sprogstimulering og meget, meget mere...

Bibliotekets særlige ekspertise ligger i, at man her samler og giver adgang til et bredt spektrum af informationer og viden. Personalet er specialister i at udsøge og formidle information og viden. Derfor er biblioteket det sted alle borgere kan benytte for at finde svar (og spørgsmål), blive underholdt eller få råd og vejledning til søgning af viden og materialer, uanset om det skal bruges til studiet, fritidsaktiviteter, personligt eller i en arbejdsmæssig sammenhæng.

Bibliotekets platforme er mange. Der er det fysiske bibliotek med samlingerne af bøger, tidsskrifter, musik, film, spil mv. og det virtuelle bibliotek på Internettet og hjemmesiden. Desuden er der en lang række af tilbud, arrangementer og foredrag både i og udenfor åbningstid og "ud af huset"-ydelser til forskellige institutioner. For de ældste og mest svage borgere vælges materiale fra samlingerne og bringes ud til hver enkelt. Biblioteket fungerer på det uformelle plan som et neutralt mødested og har en meget central rolle i lokalmiljøet.

Fra forskellige undersøgelser² er der handlet på en række ønsker fra borgerne, bl.a. flere computere, øget fokus på ny aktuel litteratur, flere læsepladser i biblioteksrummet og flere on-line services. Brugerønskerne om en bogcafé (integration af bibliotek og café), flere arrangementer og lettere adgang til personalet er under videreudvikling. Fra særligt de unge borgere er der mange idéer og ønsker omkring indretning, aktiviteter og materialevalg. Fra politisk side er der ligeledes udarbejdet en vision for kulturen i Hørsholm, hvor Kulturtorvet, Trommen og Biblioteket indgår i en samlet plan. På landsplan er der en gennemgående tendens til, at flere biblioteker og biblioteksbyggerier ses integreret med kulturhuse f.eks. i Asnæs, Aalborg, Farum og Vanløse.

Generelt er den fysiske brug af folkebibliotekerne i Danmark faldende, både hvad angår bogudlån og besøgende. Derimod er antallet af downloads og andre virtuelle ydelser i kraftig vækst. Brugen af Hørsholm Bibliotek er stor sammenlignet med landsgennemsnittet. Det er en efterspurgt kulturfacilitet for kommunens borgere og institutioner og der er et godt træk på materiale-bestanden på hylderne og bibliotekslånesamarbejdet generelt. Antallet af aktive lånere, fysiske besøg og antal udlån er højere i Hørsholm sammenlignet med resten af landets kommuner.³ Tendensen til øget aktivitet på det virtuelle plan, ses imidlertid også tydeligt på Hørsholm Bibliotek. Netop fordi relationen mellem fysiske og elektroniske materialer forskydes, er det vigtigt for strategi og planlægning, at aktiviteten i det virtuelle bibliotek fremover registreres.

² F.eks. Borgerundersøgelsen i 2006 "Fremtidens bibliotek" og ungefokusgruppeundersøgelse i 2008.

³Jvf. Folke- og Forskningsbiblioteksstatistik, var der 271.043 besøgende i 2006 på Hørsholm Bibliotek og til sammenligning 583.207 besøgende på Helsingør Bibliotek. Helsingør har 61.217 indbyggere mod Hørsholms knap 25.000 og seks betjeningssteder mod Hørsholms ene bibliotek. Alt andet lige, svarer det til at hver borger på årsbasis i gennemsnit besøger biblioteket 10,8 gange i Hørsholm og 9,5 gange i Helsingør.

Udfordringerne forude

Indretningsmæssigt er der ikke sket de store forandringer eller moderniseringer siden biblioteket blev taget i brug for tyve år siden.

Teknologisk trænger biblioteket til en modernisering for at være up-to-date med brugernes behov og forventninger og tidssvarende med de teknologiske muligheder der eksisterer indenfor informationsområdet. Musikbiblioteket er kraftigt reduceret i areal og eksponering og er nu integreret i den øvrige samling. Reolopstillingen i det store biblioteksrum er en meget klassisk opstilling med lange lige rækker af reoler. Indretningen og inventaret er traditionelt og identitetsløst bl.a. hvad angår materialer, farver, former og skiltning. Der er behov for en gennemgribende modernisering og nytænkning formidlingsmæssigt i rummet og af indholdet.⁴

I branchen og kampen om folks fritid og opmærksomhed, kræves evig fornyelse. Der skal skabes en tidssvarende ramme for brugen af biblioteket som videns- og læringssted og indholdet skal være relevant for moderne og krævende brugere. Det stiller nye krav til rammer og kommunikation. Hver generation har sine omgangsformer og krav. Der er mangel på sociale og kulturelle samlingssteder i midtbyen og især for de unge. De unge har i et stort omfang fravalgt at bruge biblioteket - de finder at tilbuddene ikke er relevante nok, at det er gammeldags indrettet og arrangementerne appellerer slet ikke til denne målgruppe.

Bibliotekets gammelkendte ydelser er selvfølgelig og fortsat efterspurgt. Mange køber imidlertid selv bøger og loader musik eller søger information fra nettet mv. Denne udstrakte selvbetjening i samfundet, har også fundet udtryk på biblioteket, dels i form af selvbetjening ved ind- og udlån og dels via brugen af e-ressourcer og faciliteter på bibliotekets hjemmeside.

Biblioteket er nødt til at gøre opmærksom på dets eksistens og ekspertise - gerne via udsagn eller aktiviteter med holdninger og kant. Ingen andre gør det. Kommunikation og markedsføring overfor interessenter og omverden skal være i fokus - man skal forholde sig til det. Biblioteksservice er en central del af velfærdssamfundet og biblioteket løser opgaver for alle borgere, så nytteværdi og spredningsmuligheder er i princippet uendelige.

En tydeligere placering og funktion i den lokale virkelighed via samarbejder med skoler, institutioner, folkeoplysningsinteressenter, borgerservice og erhvervslivet, er et vigtigt mål. Indholdet - materialesamlingen er derfor ikke det eneste centrale element. Fremover vil det i højere grad dreje sig om formidlingseksptiser der kan mobiliseres. Biblioteksudviklingen kan ikke og skal ikke ses isoleret fra den øvrige udvikling i (lokal)samfundet. Samfundet og kulturen er dynamisk - det skal Hørsholm Bibliotek også være.

Inspirations- og litteraturliste:

Befolkningsprognose 2008, Hørsholm Kommune 2008.

Bibliotekerne skal være mere offensive! Formandsberetning Årsmøde Kolding, Danmarks Biblioteksforening 2008.

Bibliotekspolitik for Herning Kommune, 2008.

⁴ I forbindelse med denne politiks vedtagelse, vil en modernisering af bibliotekets tidligere politikker bliver revideret og moderniseret, f.eks. udstillings- og arrangementspolitikken.

Den sammenhængende børne- og ungepolitik, Hørsholm Kommune 2007.

Fremtidens bibliotek, Borgerundersøgelse om Hørsholm Bibliotek og skolebibliotekerne 2006.

Fremtidens Biblioteksbetjening af børn, Biblioteksstyrelsen 2008.

Folke- og Forskningsbiblioteksstatistik 2006, Biblioteksstyrelsen 2007.

Hørsholm Kommune – Borgerpanelundersøgelse – Kultur, idræt og parkering 2008, Promonitor 2008.

Hørsholm Kommunes Erhvervsstrategi, 2007.

Hørsholm Kommunes Kulturpolitik, Hørsholm Kommune 2007.

Medarbejderseminar på Hørsholm Bibliotek, 2008.

Personas: Brugerfokuseret udvikling, Ringsted Bibliotek og Roskilde Bibliotekerne 2007.

Rapport. Fokus på "ungegruppe", Hørsholm Bibliotek 2008.

Seniorpolitik i Hørsholm Kommune, Hørsholm Kommune 2007.

Vision for kulturen i Hørsholm. Fælles strategioplæg for politikområderne 60 og 62, Kultur og Fritid, Hørsholm Kommune 2008.

Hørsholm Bibliotek juni 2008.
Rev. august 2008